

Zápis o obhajobě disertační práce

Akademický rok: 2024/2025

Jméno a příjmení studenta: Mgr. Juraj Kucharík
Identifikační číslo studenta: 59234153

Typ studijního programu: doktorský
Studijní program: Klasická archeologie
ID studia: 541955

Název práce: Osídlenie Bratislavy v 1. storočí pred Kr. až v 4. storočí po Kr. s dôrazom na (možné) rímske osídlenie
Pracoviště práce: Ústav pro klasickou archeologii (21-UKAR)
Jazyk práce: slovenština
Jazyk obhajoby: čeština
Školitel: Mgr. Jan Kysela, Ph.D.
Oponent(i): PhDr. Vladimír Varsík, CSc.
Mgr. Radoslav Čambal

Datum obhajoby: 06.12.2024 **Místo obhajoby:** Praha
Termín: řádný

Průběh zkoušky: Doc. Stančo zahájil obhajobu
Kandidát představil práci – výzkumnou otázku, metodu (kombinace studia písemných pramenů, historiografie a archeologického záznamu) ve dvou obdobích pozdně laténské oppidální a v době římské. V období oppidálním konstatuje, že římské imperty a vlivy jsou příznačné pro všechny fáze relativně krátce trvajícího sídliště, není proto správné pokoušet se na základě jejich přítomnosti vymezit horizonty (kelto-římský, norický) s platností historické interpretace. Římský vliv byl jedním z akumulátorů vzniku oppida, rámeček jejich využití je ale jednoznačně lokální. Pro dobu římskou očisťuje materiál od historiografických interpretačních nánosů. Kontakty s římským světem se v tomto období intenzifikují až v období po markomanských válkách, materiál je ale velmi fragmentární a interpretovatelný trojí hypotézou – hiát, římská přítomnost nebo germánská stavební činnost... Paradoxně je doba římská poznána výhradně přes imperty, nejsou ale vyhodnocené domácí germánské nálezy, které teprve umožní situaci řádně pochopit.
Školitel představil kandidáta a okolnosti vzniku práce.
Oponent, prof. Varsík přečetl posudek.
-vytknul složitost propojení obě období, zároveň ale ocenil, jak pokus o to otevírá oči.
-podočklul, že kandidát sice podrobně posoudil architektury v římském stylu na oppidu (ač lituje, že se práce stále drží nelogického označování staveb jak zavedeno výkopci), v době římské ale promeškal příležitost opřít vyslovenou hypotézu o přítomnosti germánské stavby na území bratislavského starého města o podrobnější rozbor a srovnání s dochovanými stavbami v zázemí Bratislavy
-krom několika drobných faktických nepřesností práci doporučuje k

obhajobě

Oponent dr. Čambal přečetl posudek

Ocenil velmi kvalitně položenou výzkumnou otázku, strukturu i formu vypracování.

Shledává v práci jen několik drobností, které si zaslouží diskusi – vyjasnit otázku bratislavských tzv. katastrofických horizontů; doplnit rozbor rezidence v Cíferu-Páci pro dobu římskou; souhlasí s druhým oponentem, že by bylo vhodné zpracovat otázku římských architektur pro germánské elity.

Kandidát odpověděl na otázky oponentů

- nové označení staveb na bratislavském hradním vrchu:

je skutečně nezbytné, je to ale úkol pro celkové zpracování výzkumu, v této fázi by to jen zvyšovalo chaos

-katastrofické horizonty:

v současné době se hovoří o dvou, chybí ale jednoznačná stratigrafie a je složité vyhodnotit celkové doklady, zcela zavádějící je potom vztahovat je ke konkrétním historickým událostem

-jaké jsou historické souvislosti depotů bratislavských stříbrných ražeb? Do kdy jejich ražba probíhá?

Ražba podle motivů v 60tých až 40tých letech 1. stol. př. Kr. Podle průvodních mincí nebo artefaktů byly depoty ukládány do přelomu 40tých a 30tých let, o pozdějším oběhu nejsou doklady. Konkrétní události v pramenech není snadné nalézt a možná je důležité přestat události hledat – fixací na události bylo už v historiografii dost a vždy to skončilo spíš slepou uličkou než vyjasněním.

-znamená popření vydělitelnosti tzv. kelto-římského horizontu, že před římskými stavbami neexistovala starší oppidální fáze?

Nikoliv. Starší dřevohliněná fáze je jednoznačně doložena v terénu, přechod mezi ní a fází staveb v římském stylu není ale možno vydělit jako universální fenomén v rámci oppida a především jej nelze rozlišit v materiálu, snaha tak činit potom vede k zavádějícím historickým interpretacím.

Volná diskuse:

Doc. Militký: jaká vazba mezi architekturou a mincemi

Mgr. Kucharík: Jedná se o více méně současné jevy, v budoucnu by se navíc rád zabýval otázkou metrologie mincí ve vztahu k na nich uvedených jménům.

Dr. Venclová: je správné držet se v historických interpretacích zpátky – uvědomme si, že některé věci se prostě nedají zjistit.

Doc. Daňová: oceňuje interdisciplinaritu práce mezi archeologií a historií, v obou případech provedenou velmi kvalitně

-souhlasí s názorem prof. Varsíka, že architektonické články z doby římské jsou vesměs druhotně dovezené a nepředpokládá tak místní zástavbu ať už jakéhokoliv charakteru

-v případě gem hypoteticky předatovaných do doby oppidální doporučuje podržet se datace původní

Doc. Stančo: diskuse o Bratislavě zjevně zásadním způsobem stojí na velmi jemné chronologii, jsou k ní ale nějaká absolutní data?

Mgr. Kucharík: Téměř ne – byly sice provedeny některé datace prostřednictvím dendrochronologie (souhlasící s chronologií, kterou používá) nejsou ale bohužel publikovány

Dr. Baxa: Při úvahách o osídlení Bratislavy v pravěku (a středověku) je třeba brát v potaz georeliéf, který byl v době laténské a římské úplně odlišný: Dunaj zasahoval po Hlavné náměstie

Úvahy o výraznější lidské přítomnosti v době římské odporuje stratigrafie bratislavského starého města, která obecně vykazuje metr laténu, jen zcela nárazové doklady doby římské, občasnou přítomnost materiálů 9.–10. stol a potom masivně zastoupené 13. století.

Mgr. Kucharík souhlasí, že georeliéf je klíčový pro pochopení osídlení a v práci s tím ale nebylo možno pracovat i proto, že poznání tohoto jevu je zatím jen ve velmi počáteční fázi.

Klasifikace obhajoby:	prospěl/a (P)	
Předseda komise:	Stančo Ladislav, doc. PhDr., Ph.D.
Členové komise:	Daňová Miroslava, Mgr., Ph.D.
	Militký Jiří, doc. PhDr., Ph.D., DSc.
	Venclová Natalie, PhDr., DrSc.

Byl/a jsem seznámen/a s protokolem:.....